

C-18/20. sz. ügy**Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemről a Bíróság eljárási szabályzata
98. cikkének (1) bekezdése alapján készített összefoglalás****A benyújtás napja:**

2020. január 16.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Verwaltungsgerichtshof (Ausztria)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2019. december 18.

Felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél:

XY

Ellenérdekű félnek minősülő hatóság:

Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl

Az alapeljárás tárgya

Menedékjog – Új körülmények vagy tények – Hatókör – Perújítás – Az irányelv nem megfelelő átültetése

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgya és jogalapja

A nemzetközi védelem megadására és visszavonására vonatkozó közös szabályokról szóló, 2013. június 26-i 2013/32/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban úgy is mint: eljárási irányelv) értelmezése, az EUMSZ 267. cikk

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. Kiterjed-e a nemzetközi védelem megadására és visszavonására vonatkozó közös eljárásokról szóló, 2013. június 26-i 2013/32/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (átdolgozás) (a továbbiakban: eljárási irányelv) 40. cikkének (2) és (3) bekezdésében foglalt „felmerült[...]” vagy a kérelmező [által] előadott[...]”

„új körülmények vagy tények” megfogalmazás az olyan körülményekre is, amelyek már a korábbi menekültügyi eljárás jogerős lezárása előtt is fennálltak?

Az első kérdésre adott igenlő válasz esetén:

2. Abban az esetben, ha olyan új tények vagy bizonyítékok merülnek fel, amelyekre a korábbi eljárásban a külföldin kívül álló ok miatt nem lehetett hivatkozni, elegendő-e annak lehetősége, hogy a menedékkérő perújítást kérelmezhet a korábbi, jogerősen befejezett eljárás tekintetében?

3. Elutasíthatja-e a hatóság az ismételt kérelem érdemi vizsgálatát egy olyan nemzeti jogszabály alapján, amely a közigazgatási eljárás tekintetében általános hatályú alapelvet határoz meg, abban az esetben, ha a menedékkérőnek felróható, hogy a korábbi menekültügyi eljárásban nem terjesztette elő az újonnan felhozott jogalapokkal kapcsolatos érvelését, jöllehet a tagállam – mivel nem fogadott el különös szabályozást – nem ültette át megfelelően az eljárási irányelv 40. cikke (2) és (3) bekezdésében foglalt rendelkezéseket, és ennek következtében nem élt kifejezetten az eljárási irányelv 40. cikkének (4) bekezdésében biztosított azon lehetőséggel sem, hogy az ismételt kérelem érdemi vizsgálata esetében kivételt alkalmazzon?

A hivatkozott uniós jogi rendelkezések

A nemzetközi védelem megadására és visszavonására vonatkozó közös szabályokról szóló, 2013. június 26-i 2013/32/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (lásd fent: eljárási irányelv) (36) preambulumbekzdése, 1., 2., 33., és 40. cikke.

A hivatkozott nemzeti jogi rendelkezések

Allgemeines Verwaltungsverfahrensgesetz (a közigazgatási eljárásról szóló általános törvény) (AVG): 68. és 69. §;

Verwaltungsgerichtsverfahrensgesetz (közigazgatási perrendtartás) (VwGVG): 32. §;

Asylgesetz 2005 (a menedékjogról szóló 2005. évi törvény) (AsylG 2005): 2., 3., 8., 10., 57. és 75. §;

Fremdenpolizeigesetz 2005 (2005. évi idegenrendészeti törvény) (FPG): 52. és 55. §;

Gesetz über das Verfahren vor dem Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl (a szövetségi bevándorlási és menekültügyi hivatal előtti eljárásról szóló törvény (BFA-Verfahrensgesetz [BFA-VG]): 9. §.

A tényállás és az eljárás rövid bemutatása

- 1 Az 1990-ben született XY felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél Irakból származik. XY Ausztriába való jogellenes belépését követően 2015. július 18-án az AsylG 2005 alapján nemzetközi védelem iránti kérelmet nyújtott be. A közbiztonsági szolgálat egyik szerve általi első meghallgatáson kijelentette, hogy síita vallású. A síita milíciák felszólították, hogy harcoljon velük. Ő azonban nem akart harcolni, és másokat megölni, illetve magát megöletni sem. Irakban továbbá nagyon rossz a helyzet; háború dúl az országban. Egyébiránt XY hangsúlyozta, hogy ez volt „menekülésének egyetlen oka”.
- 2 2016. március 23-i levelében XY a menekültügyi eljárásban való meghallgatását kérte, és az egyidejűleg benyújtott dokumentumokra hivatkozva előadta, hogy saját országában öt hónapig előzetes letartóztatásban volt. Azzal vádolták, hogy bűncselekmények elkövetésében vett részt. Ezenkívül arra hivatkozott, hogy 2008-ban meglőtték.
- 3 2017. május 30-án a Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl (szövetségi bevándorlási és menekültügyi hivatal, Ausztria) meghallgatta XY-t. XY előadta, hogy egyedülálló, és nincsenek gyermekei. Bagdadban született, és mindig ott élt. Apja és testvérei szintén Bagdadban éltek; anyja már elhunyt. XY az apjával, valamint testvéreivel lakott.
- 4 Annak indokolásaként, hogy miért hagyta el hazáját, XY előadta, hogy édesapjával együtt síiták, anyja és annak rokonai azonban szunniták. Az anya rokonai között volt „néhány olyan személy”, aki radikális csoportokhoz tartozott. Ezek az emberek azzal fenyegettek, hogy az egész családot kiirtják, ha XY „beszél róluk”.
- 5 XY-t a Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl (szövetségi bevándorlási és menekültügyi hivatal) többször is megkérdezte, hogy menekülés valamennyi okát megadta-e, amely kérdésre minden esetben igennel válaszolt.
- 6 További vizsgálatok lefolytatását követően a Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl (szövetségi bevándorlási és menekültügyi hivatal) 2018. január 29-i határozatával XY kérelmét mind az AsylG 2005 3. §-ának (1) bekezdése szerinti menekültjogállás, mind az AsylG 2005 8. §-ának (1) bekezdése szerinti kiegészítő védelmi jogállás elismerése tekintetében elutasította. Ezenkívül XY nem kapott a 2005. évi AsylG 57. §-a szerinti tartózkodási engedélyt, vele szemben kiutasítási határozatot hoztak (amely az FPG 52. §-a (2) bekezdésének 2. pontján, a 2005. évi AsylG 10. §-a (1) bekezdésének 3. pontján és a BFA-VG 9. §-án alapult), valamint az FPG 52. §-ának (9) bekezdése alapján megállapításra került, hogy Irakba való kitoloncolása megengedett. A hatóság az önkéntes távozás határidejét az FPG 55. §-ának (1)–(3) bekezdése értelmében a kiutasítási határozat jogerőre emelkedésétől számított 14 napban határozta meg.
- 7 A Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl (szövetségi bevándorlási és menekültügyi hivatal) határozatát azzal indokolta, hogy az XY által előadottak

nem voltak hihetők. Azok ugyanis ellentmondásosak, illogikusak, valamint több következetlenségek tartalmazznak.

- 8 XY a Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl (szövetségi bevándorlási és menekültügyi hivatal) határozatával szemben keresetet nyújtott be a Bundesverwaltungsgerichthez (szövetségi közigazgatási bíróság, Ausztria), amelyben a bizonyítékoknak a Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl (szövetségi bevándorlási és menekültügyi hivatal) általi értékelését kifogásolta. A Bundesverwaltungsgericht (szövetségi közigazgatási bíróság) 2018. július 23-án tárgyalást tartott.
- 9 XY sem a keresetében, sem a Bundesverwaltungsgericht (szövetségi közigazgatási bíróság) előtti tárgyaláson nem hozott fel újabb menekülési okokat.
- 10 2018. július 27-i ítéletével a Bundesverwaltungsgericht (szövetségi közigazgatási bíróság) a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél keresetét mint megalapozatlant elutasította.
- 11 2018. december 4-én XY nemzetközi védelem iránti újabb kérelmet (a továbbiakban: ismételt kérelem) nyújtott be. A menekülés új okaként előadta, hogy egész életében homoszexuális volt. Irakban emiatt féltenie kell az életét. A menekülés ezen okát a menedékjog iránti első kérelmében azért hallgatta el, mert nem tudta, hogy Ausztriában felvállalhatja a homoszexualitását. Erről csak 2018 júniusában szerzett tudomást.
- 12 A Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl (szövetségi bevándorlási és menekültügyi hivatal) 2019. január 28-i határozatával XY ismételt kérelmét mind a menekültjogállás, mind a kiegészítő védelmi jogállás elismerése tekintetében elutasította az AVG 68. §-ának (1) bekezdése alapján, ítélt dologként. Ezenkívül XY nem kapott a 2005. évi AsylG 57. §-a szerinti tartózkodási engedélyt, vele szemben kiutasítási határozatot hoztak (amely az FPG 52. §-a (2) bekezdésének 2. pontján, a 2005. évi AsylG 10. §-a (1) bekezdésének 3. pontján és a BFA-VG 9. §-án alapult) és az FPG 53. §-ának (1) és (2) bekezdése alapján két évre szóló beutazási tilalmat rendeltek el, valamint az FPG 52. §-ának (9) bekezdése alapján megállapításra került, hogy Irakba való kitoloncolása megengedett. Az önkéntes távozás határidejét az FPG 55. §-ának (1a) bekezdése alapján nem állapítottak meg.
- 13 XY a Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl (szövetségi bevándorlási és menekültügyi hivatal) határozatával szemben keresetet nyújtott be a Bundesverwaltungsgerichthez (szövetségi közigazgatási bíróság).
- 14 2019. március 18-i ítéletével a Bundesverwaltungsgericht (szövetségi közigazgatási bíróság) a keresetnek a beutazási tilalom elrendelése ellen irányuló részében helyt adott. A keresetet ezt meghaladó részében mint megalapozatlant elutasította.

- 15 Ezen ítélettel szemben a XY felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a Verwaltungsgerichtshofhoz (legfelsőbb közigazgatási bíróság, Ausztria). E felülvizsgálat keretében terjesztették elő a jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelmet.

Az alapeljárásban részt vevő felek főbb érvei

- 16 A Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl (szövetségi bevándorlási és menekültügyi hivatal) azzal indokolta az ismételt kérelem elutasítását, hogy a menekülés újonnan hivatkozott oka nem hihető. Mivel az irányadó tényállás nem változott, az ismételt kérelemre vonatkozó új érdemi határozat ellentétes lenne az első menekültügyi eljárás keretében hozott határozat jogerejével. Az ismételt kérelmet ítélt dolog (*res iudicata*) miatt el kell utasítani.
- 17 A Bundesverwaltungsgericht (szövetségi közigazgatási bíróság) lényegében ezt az álláspontot osztotta.
- 18 XY úgy érvel, hogy az új körülményt nem a homoszexualitása, hanem azon újonnan fennálló képessége jelenti, hogy azt felvállalja. XY azon érve, miszerint csak a „coming outját” követően tudott homoszexualitásáról beszélni, „mindenesetre” hitelt érdemlő, mivel ez megfelel az általános tapasztalatnak. Még ha a homoszexualitásra vonatkozó érve az osztrák jog alapján már nem is lenne elfogadható, az a 2013/32 irányelv alapján mindenképpen elfogadható. Ezenkívül a Bundesverwaltungsgerichtnek (szövetségi közigazgatási bíróság) a homoszexualitását mindenképpen figyelembe kellett volna vennie annak megítélése során, hogy fennáll-e a visszaküldés tilalma.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem indokolásának rövid bemutatása

- 19 A jelen ügyben és az **első kérdés** esetében lényegében arról van szó, hogy miként kell értelmezni a 2013/32 irányelv 40. cikke (2) és (3) bekezdésében foglalt, „új körülmények vagy tények merültek fel, vagy a kérelmező [...] új körülményeket vagy tényeket adott elő” megfogalmazást. Felmerül annak kérdése, hogy ez alatt azokat a körülményeket is érteni kell-e, amelyek a nemzetközi védelem iránti első kérelemről hozott határozat jogerőre emelkedése előtt fennálltak.
- 20 A nyitott megfogalmazás és a rendszertani felépítés ezen értelmezés mellett szól. Ez azonban ellentmond a 2013/32 irányelv (36) preambulumbekkezdésében foglalt *res iudicata* elvének, legalábbis akkor, ha ezen elv osztrák értelmezését veszik figyelembe. Lehetséges tehát, hogy ezen elvet eltérően kell értelmezni a 2013/32 irányelv esetében.
- 21 Amennyiben az első kérdésre igenlő választ kell adni, a kérdést előterjesztő bíróság a **második kérdésével** arra vár választ, hogy a 2013/32 irányelv alapján elegendő-e, hogy a menedékkérő számára a korábbi eljárás tekintetében fennáll a

perújítás lehetősége, vagy az ismételt kérelem tekintetében új eljárást kell-e lefolytatni.

- 22 Mindkét lehetőséget megfontolható. Az első megoldás mellett szól a jogerő intézményének az 2013/32 irányelv (36) preambulumbekzdéséből eredő fontossága. A második megoldás mellett szól a 40. cikk (3) bekezdésének szövege, amelynek értelmében az új körülmények vagy tények esetében „a kérelmet a II. fejezettel összhangban tovább kell vizsgálni”.
- 23 Hasonlóképpen, amennyiben az első kérdésre igenlő választ kell adni, a kérdést előterjesztő bíróság a **harmadik kérdésével** arra vár választ, hogy jöllehet a 2013/32 irányelv 40. cikkét nem megfelelően ültették át, megtagadható-e az ismételt kérelem érdemi vizsgálata attól a menedékkérőtől, akinek felróható, hogy az új jogalapokra nem hivatkozott az első eljárásban.
- 24 Ebben az összefüggésben azt kell tisztázni, hogy a tagállamoknak a 2013/32 irányelv 40. cikke (4) bekezdésének átültetése tekintetében az ismételt kérelmek érdemi vizsgálata alóli *kifejezett* kivételről kell-e rendelkezniük, vagy a nemzeti jog értelmezhető-e az uniós joggal összhangban.